

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	2
Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	3
Note 3 - Segmentrapportering	4
Note 4 - Kapitaldekning	7
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	9
Note 6 - Tap på utlån og garantier	10
Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier	11
Note 8 - Brutto utlån	13
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	15
Note 10 - Netto renteinntekter	16
Note 11 - Andre driftskostnader	17
Note 12 - Øvrige eiendeler	18
Note 13 - Annen gjeld	19
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	20
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	21
Note 16 - Likviditetsrisiko	25
Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis	26

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2018. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med unntak av implementering av IFRS 16, som beskrevet under.

Leieavtaler - IFRS 16

IFRS 16 Leieavtaler angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra tidligere prinsipper. I hovedsak er det konsernets ordinære husleieavtaler som blir omfattet av IFRS 16. Diskonteringsrenten som er benyttet utgjør 2 prosent. Bruksrett presenteres i balansen under regnskapslinjen «Varige driftsmidler», mens tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen «Annen gjeld».

Det vises også til note 2 i årsregnskapet for 2018 for ytterligere detaljer om implementeringen av IFRS 16. Effektene på regnskapet for første halvår 2019 er angitt under. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Morbank		Konsern
30.6.19	Rett til bruk eiendel (mill kr)	30.6.19
374	Balansført verdi 1. januar 2019	621
22	Tilgang	31
-5	Avgang	0
391	Balansført verdi 30. juni 2019	652
0	Akkumulerte avskrivninger 1. januar 2019	0
24	Avskrivninger i perioden	44
24	Akkumulerte avskrivninger 30. juni 2019	44
367	Netto balansført verdi av rett til bruk eiendel 30. juni 2019	607
374	Leieforpliktelse 1. januar 2019	621
22	Nye avtaler i perioden	31
-27	Leiebetalinger i perioden - avdrag	-41
370	Leieforpliktelse 30. juni 2019	611
Resultatregnskap		
24	Avskrivninger	44
4	Renter	6
28	Sum	51
Effekter IFRS 16		
27	Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	41
28	Økning kostnader etter IFRS 16	51
- 1	Endringer i resultat før skatt i perioden	- 10

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Konsernet har ikke innhentet ny pensjonsberegning per 30. juni da det ikke er identifisert forhold som vesentlig endrer pensjonsforpliktelsen. For ytterligere beskrivelse av de ulike pensjonsordningene, se note 24 i årsrapporten for 2018.

Virksomhet holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

2019 Q2 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Virksomhetens resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	41	0	2	2	0	100 %
Sum holdt for salg	41	0	2	2	0	

Oppkjøp av DeBank

5. februar 2019 kjøpte SpareBank 1 SMN 100 prosent av aksjene i DeBank AS for 40 millioner kroner. Kjøpet medførte en negativ goodwill på 31 millioner kroner som inngår som gevinst i netto resultat fra finansielle instrumenter.

Årsaken til at transaksjonen førte til en gevinst er at virkelig verdi av netto eiendeler var høyere enn kjøpesummen. Allokering av virkelig verdi knyttet til oppkjøpet fordeler seg som følger:

Eiendeler	Virkelig verdi innregnet ved oppkjøp
Utlån	207
Andre eiendeler	14
Sum eiendeler	221
Gjeld	
Innskudd fra kunder	142
Avsetninger	5
Annen gjeld	4
Sum gjeld	151
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	70
Goodwill ved oppkjøpet	-31
Kjøpesum	40

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 30. juni 2019

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1		SB 1		SB 1		BN	Øvrige/ elim	Total
			Markets	EM 1	Finans	Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	Bank			
Netto renteinntekter	561	503	-9	-1	152	-1	-	-	-	107	1.313
Renter av anvendt kapital	103	73	-	-	-	-	-	-	-	-176	-
Sum renteinntekter	664	576	-9	-1	152	-1	-	-	-	-69	1.313
Netto provisjons- og andre inntekter	385	100	264	277	36	291	-	-	-	-195	1.157
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	5	58	-	-	-	224	49	727		1.063
Sum inntekter	1.049	681	313	276	187	291	224	49	464		3.533
Sum driftskostnader	431	207	284	262	92	229	-	-	-100		1.404
Resultat før tap	618	475	29	14	95	62	224	49	564		2.129
Tap på utlån, garantier m.v.	11	93	-	-	21	-	-	-	2		126
Resultat før skatt	606	382	29	14	74	62	224	49	563		2.003
EK avkastning *)	13,8 %	11,8 %									19,0 %
Balanse											
Utlån til kunder	115.289	38.422	-	-	8.429	-	-	-	1.486		163.627
Herav solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	-40.193	-1.539	-	-	-	-	-	-	0		-41.732
Nedskrivning utlån	-108	-707	-	-	-50	-	-	-	-4		-870
Andre eiendeler	232	6.198	2.935	1.949	24	531	1.562	1.367	31.466		46.264
Sum eiendeler	75.220	42.374	2.935	1.949	8.403	531	1.562	1.367	32.948		167.289
Innskudd fra og gjeld til kunder	42.795	42.374	-	-	-	-	-	-	1.384		86.553
Annen gjeld og egenkapital	32.425	0	2.935	1.949	8.403	531	1.562	1.367	31.564		80.736
Sum egenkapital og gjeld	75.220	42.374	2.935	1.949	8.403	531	1.562	1.367	32.948		167.289

Konsern 30. juni 2018

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1		SB 1		SB 1		BN	Øvrige/ elim	Total
			Markets	EM 1	Finans	Regnskaps- huset SMN	SB1	Gruppen			
Netto renteinntekter	503	477	-7	2	131	-0	-	-	-	43	1.149
Renter av anvendt kapital	86	64	-	-	-	-	-	-	-	-151	-
Sum renteinntekter	589	541	-7	2	131	-0	-	-	-	-107	1.149
Netto provisjons- og andre inntekter	397	98	245	261	30	253	-	-	-	-135	1.149
Netto avkastning på finansielle investeringer (**)	0	4	58	-	-	-	117	51	249	480	
Sum inntekter	986	643	296	263	162	252	117	51	7	2.778	
Sum driftskostnader	398	187	260	245	75	208	-	-	-67	1.306	
Resultat før tap	588	456	36	18	87	44	117	51	74	1.471	
Tap på utlån, garantier m.v.	10	102	-	-	15	-	-	-	-	-1	127
Resultat før skatt	578	354	36	18	72	44	117	51	75	1.345	
EK avkastning *)	13,2 %	10,8 %									14,4 %
Balanse											
Utlån til kunder	108.702	37.943	-	-	7.304	-	-	-	-	842	154.790
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-37.304	-1.699	-	-	-	-	-	-	-	-	-39.003
Nedskrivning utlån	-67	-997	-	-	-39	-	-	-	-	0	-1.103
Andre eiendeler	138	4.847	2.970	1.656	17	395	1.396	1.197	32.285	44.901	
Sum eiendeler	71.468	40.094	2.970	1.656	7.282	395	1.396	1.197	33.126	159.584	
Innskudd fra og gjeld til kunder	40.372	38.390	-	-	-	-	-	-	-	1.581	80.343
Annen gjeld og egenkapital	31.097	1.704	2.970	1.656	7.282	395	1.396	1.197	31.545	79.241	
Sum egenkapital og gjeld	71.468	40.094	2.970	1.656	7.282	395	1.396	1.197	33.126	159.584	

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,0 prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål per 31. desember 2019

**) Spesifikasjon av netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser (mill. kr)	30.6.19	30.6.18
Utbytte	13	6
Gevinst/(tap) på aksjer	107	117
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	47	-36
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	63	142
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-5	-6
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	6	12
Gevinst/(tap) på valuta	23	26
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	23	37
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	264	293
SpareBank 1 Gruppen	224	117
Gevinst Fremtind Forsikring	460	-
SpareBank 1 Boligkreditt	22	-5
SpareBank 1 Næringskreditt	10	8
BN Bank	51	53
SpareBank 1 Kredittkort	8	11
SpareBank 1 Betaling	10	-6
Andre selskaper	1	5
Sum avkastning på eierinteresser	786	181
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	1.063	480
Virkelig verdi sikring		
Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	-224	-115
Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbart til sikret risiko	219	109
Gevinster el.tap fra sikringsbokføring, netto	-5	-6

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 30. juni 2019 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 2,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12,0 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent. Totalt minstekrav til ren kjernekapital inklusive pilar 2-kravet er dermed 13,9 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 30. juni 2019 er morbanken og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse har vært gjenstand for nedtrapping med 60 prosent i 2018 og 70 prosent i 2019. Per 30. juni 2019 hadde morbanken 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping.

Morbank				Konsern		
31.12.18	30.6.18	30.6.19	(mill. kr)	30.6.19	30.6.18	31.12.18
16.409	15.895	16.889	Sum balanseført egenkapital	19.450	17.984	18.686
-1.000	-1.094	-972	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.013	-1.136	-1.043
-533	-532	-519	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.105	-1.044	-1.079
-1.034	-	-	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-1.034
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-781	-621	-637
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	447	357	366
-	-1.285	-1.544	Periodens resultat	-1.729	-1.209	-
-	690	694	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent etter skatt av konsernresultat)	879	614	-
-31	-28	-31	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-44	-46	-44
-268	-298	-290	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-309	-299	-286
-	-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	5	4	5
-163	-	-185	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-175	-74	-206
13.381	13.349	14.042	Sum ren kjernekapital	15.625	14.528	14.727
1.000	1.114	1.000	Fondsobligasjon	1.384	1.592	1.378
367	367	275	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	275	367	367
14.748	14.830	15.318	Sum kjernekapital	17.284	16.488	16.472
			Tilleggs kapital utover kjernekapital			
1.750	1.000	1.750	Ansvarlig kapital	2.310	1.621	2.316
96	449	182	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	182	449	96
-140	-141	-141	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-141	-141	-140
1.705	1.308	1.791	Sum tilleggs kapital	2.351	1.930	2.272
16.453	16.138	17.108	Netto ansvarlig kapital	19.634	18.418	18.743

Minimumskrav ansvarlig kapital						
967	951	938	Spesialiserte foretak	1.094	1.072	1.116
1.156	1.115	1.156	Foretak	1.163	1.128	1.163
1.516	1.459	1.521	Massemarked eiendom	2.166	2.010	2.098
90	93	99	Massemarked øvrig	102	96	92
1.062	1.037	1.115	Egenkapitalposisjoner IRB	1	1	1
4.790	4.655	4.829	Sum kredittrisiko IRB	4.525	4.307	4.470
3	2	2	Stater og sentralbanker	3	2	4
87	84	83	Obligasjoner med fortrinnsrett	136	146	124
390	407	412	Institusjoner	300	262	246
-	-	-	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	8	9	8
23	46	35	Foretak	237	255	221
73	16	38	Massemarked	525	438	520
12	14	14	Engasjementer med pant i fast eiendom	207	195	215
228	260	236	Egenkapitalposisjoner	369	359	366
57	66	83	Øvrige eiendeler	167	128	107
873	895	902	Sum kredittrisiko Standardmetoden	1.952	1.796	1.810
30	21	34	Gjeldsrisiko	35	23	31
-	-	-	Egenkapitalrisiko	14	11	7
-	-	-	Valutarisiko og oppgjørskrisiko	3	4	3
370	370	387	Operasjonell risiko	656	575	575
39	45	28	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	122	110	122
-	-	-	Overgangsordning	1.032	946	1.074
6.102	5.986	6.181	Minimumskrav ansvarlig kapital	8.339	7.771	8.093
76.274	74.823	77.257	Beregningsgrunnlag (RWA)	104.240	97.137	101.168
3.432	3.367	3.477	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.691	4.371	4.553
Bufferkrav						
1.907	1.871	1.931	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.606	2.428	2.529
2.288	2.245	2.318	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	3.127	2.914	3.035
1.525	1.496	1.545	Motsykliskbuffer, 2,0 prosent	2.085	1.943	2.023
5.721	5.612	5.794	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	7.818	7.285	7.588
4.228	4.370	4.771	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	3.116	2.872	2.587
Kapitaldekning						
17,5 %	17,8 %	18,2 %	Ren kjernekapitaldekning	15,0 %	15,0 %	14,6 %
19,3 %	19,8 %	19,8 %	Kjernekapitaldekning	16,6 %	17,0 %	16,3 %
21,6 %	21,6 %	22,1 %	Kapitaldekning	18,8 %	19,0 %	18,5 %
Uvektet kjernekapitalandel						
153.395	152.080	156.091	Balanseposter	223.781	216.406	216.240
7.110	7.235	6.824	Poster utenom balansen	8.343	9.345	9.086
-832	-858	-840	Øvrige justeringer	-1.458	-1.480	-1.474
159.673	158.457	162.075	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	230.667	224.271	223.853
14.748	14.830	15.318	Kjernekapital	17.284	16.488	16.472
9,2 %	9,4 %	9,5 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %	7,4 %	7,4 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank				Konsern		
31.12.18	30.6.18	30.6.19 (mill. kr)		30.6.19	30.6.18	31.12.18
12.362	11.825	12.559	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	12.902	12.137	12.686
869	1.204	858	Havbruk	1.160	1.556	1.180
3.438	2.461	2.757	Industri og bergverk	3.118	2.794	3.787
2.947	2.649	2.892	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.678	3.349	3.661
2.335	2.633	2.483	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.826	2.902	2.621
4.227	4.706	4.667	Sjøfart og offshore	4.667	4.706	4.227
15.107	14.564	14.660	Eiendomsdrift	14.726	14.623	15.168
2.531	2.514	2.435	Forretningsmessig tjenesteyting	2.088	2.195	2.162
4.145	3.747	4.427	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.285	4.545	4.961
44	7	3	Offentlig forvaltning	15	19	55
1.658	1.820	2.080	Øvrige sektorer	2.036	1.852	1.679
49.663	48.128	49.820	Sum næring	52.499	50.676	52.186
103.537	99.959	105.977	Lønnstakere	111.128	104.114	108.131
153.200	148.087	155.797	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	163.627	154.790	160.317
38.062	37.172	40.064	Herav Boligkreditt	40.064	37.172	38.062
1.782	1.831	1.668	Herav Næringskreditt	1.668	1.831	1.782
113.356	109.084	114.065	Brutto utlån til kunder	121.895	115.787	120.473
639	1.012	769	- Tapsavsetning utlån til amortisert kost	824	1.052	686
58	52	46	- Tapsavsetning utlån til FVOCI	46	52	58
112.659	108.020	113.250	Netto utlån til kunder	121.025	114.683	119.728

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank	1. halvår 2019			1. halvår 2018			2018		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)									
Periodens endring i tapsavsetninger	7	92	99	8	63	71	18	126	144
Mertap ved konstatering	4	4	8	3	41	45	6	86	93
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-	-3	-3	-3	-0	-4	-7	-1	-8
Sum tap på utlån og garantier	11	93	104	7	104	112	17	212	229

Konsern	1. halvår 2019			1. halvår 2018			2018		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)									
Periodens endring i tapsavsetninger	9	96	105	7	62	70	23	127	150
Mertap ved konstatering	16	9	25	17	50	66	30	98	127
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-0	-4	-4	-8	-1	-9	-13	-1	-15
Sum tap på utlån og garantier	25	101	126	16	111	127	40	223	263

Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	30.6.19
Utlån til amortisert kost Næringsliv	742	80	5	827
Utlån til amortisert kost Privatmarked	45	15	4	63
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	-12	-	63
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	862	83	8	953
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	697	110	8	815
Annen gjeld - avsetninger	148	-27	-	121
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	-0	-	16

Morbank (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	30.6.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.017	33	14	1.063
Utlån til amortisert kost Privatmarked	32	3	0	35
Utlån til virkelig verdi over OCI Privatmarked	65	3	-0	68
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.114	39	13	1.166
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.027	23	14	1.064
Annen gjeld - avsetninger	68	17	-	85
Totalresultat - virkelig verdi justering av tap	18	-1	-	17

Morbank (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.017	125	-400	742
Utlån til amortisert kost Privatmarked	32	28	-15	45
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.114	163	-415	862
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.027	86	-415	697
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Konsern (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	30.6.19
Utlån til amortisert kost Næringsliv	766	86	4	857
Utlån til amortisert kost Privatmarked	68	17	4	88
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	-12	-	63
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	909	91	8	1.008
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	744	118	8	870
Annen gjeld - avsetninger	148	-27	-	121
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	-0	-	16

Konsern (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	30.6.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.037	33	13	1.083
Utlån til amortisert kost Privatmarked	52	3	-1	22
Utlån til virkelig verdi over OCI Privatmarked	65	3	-0	100
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.154	39	13	1.205
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.068	22	13	1.103
Annen gjeld - avsetninger	68	17		85
Totalresultat - virkelig verdi justering av tap	18	-1	-	17

Konsern (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.041	128	-402	766
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	34	-15	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.155	171	-417	909
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.068	93	-417	744
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Morbank	1. halvår 2019				1. halvår 2018				2018			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Total balanseført tapsavsetning												
Inngående balanse	102	257	503	862	96	256	762	1.114	96	256	762	1.114
Avsetning til tap												
Overført til (fra) Trinn 1	26	-25	-0	-	24	-24	-	-	32	-32	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	-3	4	-0	-	-5	5	-	-	-6	6	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-2	3	-	0	-2	2	-	-	-2	3	-
Netto ny måling av tap	-29	57	114	141	-30	48	49	67	-34	45	158	168
Nye utstedte eller kjøpte utlån	24	13	0	37	28	21	1	50	55	93	1	148
Utlån som har blitt fraregnet	-19	-59	-1	-79	-15	-47	-3	-65	-40	-108	-4	-153
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-8	-8	-	-	-	-	-	-	-415	-415
Utgående balanse	99	244	610	953	98	257	811	1.166	102	257	503	862

Konsern	1. halvår 2019				1. halvår 2018				2018			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Total balanseført tapsavsetning												
Inngående balanse	112	271	526	909	105	269	780	1.154	106	267	782	1.155
Avsetning til tap												
Overført til (fra) Trinn 1	28	-27	-0	-	27	-26	-	-	34	-33	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-5	6	-2	-	-4	4	-	-	-7	7	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-3	4	-	-	-3	3	-	-	-4	4	-
Netto ny måling av tap	-31	58	120	147	-31	49	47	65	-37	47	167	177
Nye utstedte eller kjøpte utlån	27	15	3	45	31	23	1	55	59	96	3	158
Utlån som har blitt fraregnet	-20	-61	-4	-85	-16	-48	-4	-69	-42	-111	-11	-163
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-8	-8	-	-	-	-	-	-	-417	-417
Utgående balanse	110	258	639	1.008	112	266	827	1.205	112	271	526	909

Note 8 - Brutto utlån

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2019	97.458	9.888	1.543	4.467	113.356
Overført til Trinn 1	2.117	-2.100	-17	-	-
Overført til Trinn 2	-1.753	1.779	-26	-	-
Overført til Trinn 3	-22	-306	328	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-4.880	-69	10	-67	-5.006
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	26.489	560	162	622	27.834
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-20.054	-1.651	-177	-236	-22.118
Balanse 30. juni 2019	99.355	8.101	1.823	4.787	114.065

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2018	91.074	9.931	1.560	3.278	105.843
Overført til Trinn 1	1.599	-1.592	-7	-	-
Overført til Trinn 2	-2.110	2.133	-24	-	-
Overført til Trinn 3	-34	-175	210	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-3.905	-92	-50	-60	-4.107
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	26.988	765	67	987	28.807
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-18.774	-1.956	-88	-641	-21.459
Balanse 30. juni 2018	94.839	9.013	1.668	3.565	109.084

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	91.074	9.931	1.560	3.278	105.843
Overført til Trinn 1	2.230	-2.230	0	-	-
Overført til Trinn 2	-2.637	2.644	-7	-	-
Overført til Trinn 3	-458	-31	489	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-5.487	-65	11	-148	-5.689
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	46.099	2.067	72	2.269	50.507
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-33.363	-2.428	-581	-933	-37.305
Balanse 31. desember 2018	97.458	9.888	1.543	4.467	113.356

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2019	103.494	10.829	1.682	4.467	120.473
Overført til Trinn 1	2.274	-2.256	-17	-	-
Overført til Trinn 2	-2.163	2.205	-42	-	-
Overført til Trinn 3	-45	-337	382	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-5.237	-156	4	-67	-5.455
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	28.261	631	167	622	29.681
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-20.650	-1.739	-178	-236	-22.804
Balanse 30. juni 2019	105.934	9.177	1.998	4.787	121.894

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2018	96.798	10.855	1.652	3.278	112.583
Overført til Trinn 1	1.859	-1.851	-8	-	-
Overført til Trinn 2	-2.415	2.451	-36	-	-
Overført til Trinn 3	-43	-203	247	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-4.949	-191	-63	-60	-5.262
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	28.706	853	71	987	30.617
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-19.349	-2.049	-111	-641	-22.150
Balanse 30. juni 2018	100.607	9.864	1.752	3.565	115.787

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	96.286	10.855	1.652	3.278	112.071
Overført til Trinn 1	2.439	-2.391	-48	-	-
Overført til Trinn 2	-2.957	2.970	-13	-	-
Overført til Trinn 3	-464	-71	536	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-6.397	-260	89	-148	-6.716
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	48.841	2.283	89	2.269	53.483
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-34.253	-2.556	-622	-933	-38.365
Balanse 31. desember 2018	103.494	10.829	1.682	4.467	120.473

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank				Konsern		
31.12.18	30.6.18	30.6.19 (mill. kr)		30.6.19	30.6.18	31.12.18
3.066	3.001	3.056	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	3.056	3.001	3.066
742	669	784	Havbruk	784	669	742
1.696	1.789	1.505	Industri og bergverk	1.505	1.789	1.696
3.541	3.532	2.772	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	2.772	3.532	3.541
4.663	3.404	3.378	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.378	3.404	4.663
996	1.097	1.084	Sjøfart og offshore	1.084	1.097	996
4.949	5.522	5.717	Eiendomsdrift	5.418	5.282	4.644
6.883	6.550	8.033	Forretningsmessig tjenesteyting	8.033	6.550	6.883
6.572	6.452	7.765	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	7.283	6.086	6.210
12.202	11.852	12.483	Offentlig forvaltning	12.483	11.852	12.202
3.083	2.866	4.827	Øvrige sektorer	4.563	2.735	2.917
48.393	46.734	51.404	Sum næring	50.359	45.997	47.561
33.055	34.346	36.194	Lønnstakere	36.194	34.346	33.055
81.448	81.080	87.597	Sum innskudd	86.553	80.343	80.615

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern			
1. halvår			1. halvår			
2018	2018	2019	(mill. kr)	2019	2018	2018
Renteinntekter						
166	76	107	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	43	28	62
1.641	804	836	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	1.064	884	2.042
1.528	731	835	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	847	840	1.528
106	49	65	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	65	49	106
295	137	171	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	169	136	291
-	0	-	Andre renteinntekter	13	14	28
3.737	1.797	2.014	Sum renteinntekter	2.202	1.951	4.057
Rentekostnader						
142	65	72	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	79	70	154
749	356	456	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	447	351	734
615	310	279	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	279	310	615
84	39	42	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	43	40	86
0	0	5	Andre rentekostnader	15	6	15
50	25	25	Avgift Sparebankenes sikringsfond	25	25	50
1.640	795	878	Rentekostnader og lignende kostnader	889	802	1.655
2.097	1.002	1.136	Netto renteinntekter	1.313	1.149	2.403

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank				Konsern		
1. halvår				1. halvår		
2018	2018	2019	(mill. kr)	2019	2018	2018
217	107	119	IT-kostnader	168	145	293
12	6	8	Porto og verditransport	10	9	17
53	22	27	Markedsføring	51	50	106
66	30	56	Ordinære avskrivninger	90	43	99
108	56	22	Driftskostnader faste eiendommer	27	77	153
93	48	50	Kjøpte tjenester	77	65	151
134	58	69	Øvrige driftskostnader	96	100	221
685	327	352	Sum driftskostnader	520	490	1.040

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank			(mill. kr)	Konsern		
31.12.18	30.6.18	30.6.19		30.6.19	30.6.18	31.12.18
-	-	-	Utsatt skattefordel	178	148	175
97	107	89	Varige driftsmidler	233	250	234
-	-	367	Bruksrett eiendom	607	-	-
67	40	66	Opptjente ikke motatte inntekter	137	91	86
7	4.920	866	Fordringer verdipapirer	1.180	5.350	277
179	158	179	Pensjonsmidler	179	171	179
384	1.188	207	Andre eiendeler	696	1.681	737
733	6.413	1.774	Sum øvrige eiendeler	3.210	7.692	1.687

Note 13 - Annen gjeld

Morbank				Konsern		
31.12.18	30.6.18	30.6.19	(mill. kr)	30.6.19	30.6.18	31.12.18
84	21	84	Utsatt skatt	148	85	147
389	310	278	Betalbar skatt	352	339	448
10	9	10	Formuesskatt	10	9	10
30	-4	44	Tidsavgrensninger	450	384	413
115	139	158	Avsetninger	158	139	115
148	85	121	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	121	85	148
21	24	21	Pensjonsforpliktelser	21	24	21
-	-	370	Leieforpliktelse	611	-	-
97	87	74	Trassering gjeld	74	87	97
11	28	7	Leverandørgjeld	49	116	66
699	67	1.201	Gjeld verdipapirer	1.406	346	809
-	-	-	Egenkapitalinstrumenter	58	8	31
288	1.269	624	Annen gjeld	716	1.333	366
1.892	2.035	2.990	Sum annen gjeld	4.172	2.955	2.670

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	31.12.18	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	30.6.19
Sertifikatgjeld, nominell verdi	391	-	385	-7	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	43.463	1.240	4.348	-1.367	38.988
Verdijusteringer	158	-	-	234	392
Påløpte renter	256	-	-	-59	197
Totalt	44.269	1.240	4.733	-1.198	39.578

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	31.12.18	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	30.6.19
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.793	-	-	-	1.793
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	450	1	1	-	450
Verdijusteringer	13	-	-	-6	7
Påløpte renter	12	-	-	2	14
Totalt	2.268	1	1	-4	2.263

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. juni 2019:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	3.766	-	3.767
- Obligasjoner og sertifikater	2.076	17.794	-	19.870
- Egenkapitalinstrumenter	1.683	71	448	2.202
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.744	4.787
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	60.745	60.745
Sum eiendeler	3.760	21.673	65.937	91.370
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	3	3.476	-	3.479
- Egenkapitalinstrumenter	58	-	-	58
Sum forpliktelser	61	3.476	-	3.537

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. juni 2018:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	7	2.904	-	2.911
- Obligasjoner og sertifikater	2.926	15.714	-	18.640
- Egenkapitalinstrumenter	1.930	94	516	2.540
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.522	3.565
Finansielle eiendeler virkelig verdi over totalresultatet				
- Utlån til kunder	-	-	59.480	59.480
Sum eiendeler	4.863	18.755	63.518	87.136
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	13	2.959	-	2.973
- Egenkapitalinstrumenter	7	1	-	8
Sum forpliktelser	20	2.960	-	2.981

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2018:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	4.117	-	4.119
- Obligasjoner og sertifikater	2.786	17.563	-	20.348
- Egenkapitalinstrumenter	1.195	128	550	1.873
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.425	4.467
Finansielle eiendeler virkelig verdi over totalresultatet				
- Utlån til kunder	-	-	61.295	61.295
Sum eiendeler	3.982	21.850	66.269	92.102
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	4	2.977	-	2.982
- Egenkapitalinstrumenter	31	-	-	31
Sum forpliktelser	36	2.977	-	3.013

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. juni 2019:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.19	550	4.425	61.294	66.269
Tilgang	14	622	13.008	13.644
Fraregning	-172	-306	-13.557	-14.035
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-0	-0
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	56	3	0	60
Utgående balanse 30.06.19	448	4.744	60.745	65.937

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. juni 2018:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over totalresultatet	Sum
Utgående balanse 31.12.17	419	3.236	-	66	3.722
Implementering IFRS 9	66	-	56.743	-18	56.743
Inngående balanse 1.1.18	486	3.236	56.743	49	60.464
Tilgang	40	987	14.762	-	15.790
Avhending	-18	-694	-12.025	-	-12.737
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-2	-	-2
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	8	-7	2	6	3
Utgående balanse 31.03.18	516	3.522	59.480	54	63.518

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2018:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Egenkapital-		Sum
			Utlån til virkelig verdi over utvidet resultatet	instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultatet	
Utgående balanse 31.12.17	419	3.236	-	66	3.722
Implementering IFRS 9	66	-	56.743	-66	56.743
Inngående balanse 1.1.18	486	3.236	56.743	-	60.464
Tilgang	76	2.269	18.147	-	20.492
Avhending	-20	-1.079	-13.596	-	-14.694
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-2	-	-2
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	8	-2	2	-	8
Utgående balanse 31.12.18	550	4.425	61.294	-	66.269

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestrømmer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man dobler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 5 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 338 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest AS. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutviklingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 per 30. juni 2019:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	4.744	-12
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *	448	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	60.745	-5

* Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller finansiere økninger i eiendeler uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger. Styringen av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir revidert og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets konservative risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom retningslinjer og rammer for å oppnå en diversifisert balanse, både på aktiva- og passivasiden. Det er utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Det kjøres månedlig stresstesting på bankens likviditetssituasjon med ulike løpetider og krisescenarier; bankspesifikk, for finansmarkedet generelt eller en kombinasjon av interne og eksterne forhold. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder uten tilgang på ny finansiering samtidig som boligpriser faller med 30 prosent. Banken skal i samme periode tilfredsstillende minstekrav til LCR.

Gjennomsnittlig restløpetid for gjeld stiftet ved utstedelser av verdipapirer er på 3,3 år ved utgangen av første halvår 2019. Samlet LCR for konsernet var 165 prosent ved utgangen av første halvår 2019 og gjennomsnittlig samlet LCR var 147 prosent for andre kvartal. LCR i norske kroner var 152 prosent ved utgangen av første kvartal 2019, i euro er det netto innbetaling.

Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat per egenkapitalbevis.

(mill. kr)	1. halvår 2019	1. halvår 2018	Januar - Desember 2018
Grunnlag resultat som fordeles mellom EK-bevisiere og grunnfondskapital 1)	1.667	1.163	2.018
Resultat til egenkapitalbevisiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk 2)	1.066	744	1.291
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	129.565.508	129.331.186	129.411.807
Resultat per egenkapitalbevis	8,23	5,75	9,97

	1. halvår 2019	1. halvår 2018	Januar - Desember 2018
1) Korrigert resultat			
Konsernets resultat i perioden	1.729	1.209	2.090
-ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	-33	-27	-34
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-29	-20	-37
Korrigert resultat i perioden	1.667	1.163	2.018

2) Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)

(mill. kr)	30.6.19	30.6.18	31.12.18
Eierandelskapital	2.597	2.597	2.597
Utjevningsfond	5.602	5.079	5.602
Overkursfond	895	895	895
Fond for urealiserte gevinster	99	81	99
Annen egenkapital	-1	-8	-
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	9.192	8.645	9.193
Grunnfondskapital	5.126	4.831	5.126
Fond for urealiserte gevinster	56	45	56
Annen egenkapital	-0	-4	-
B. Sum grunnfondskapital	5.181	4.872	5.182
Avsetning gaver	-	-	373
Avsatt utbytte	-	-	661
Egenkapital ekskl. hybridkapital	14.374	13.517	15.409
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	63,95 %	63,95 %	63,95 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	63,95 %	63,95 %	63,95 %